

(V)
DUƠNG HẢI TUNG HOÀNH CHƯ SƠN THỦY TRÌNH
[Đường thủy ngoài khơi ngang dọc các núi]

Từ Hòn Khoai, theo hướng Khôn [225 độ] băng qua biển khơi 4 ngày đêm đến cù lao Liêu [Pulo Tioman].⁽¹⁾

Từ Cổ Ong [Kas Rong] theo hướng tây băng qua biển khơi, xuôi theo gió đông, cánh buồm quay hướng bắc, thủy trình 2 ngày đêm đến cửa biển Xây Gia [Mae Nam Chaiya].

Từ khém Thốt Nốt [Samae San] theo hướng tây băng qua biển khơi, xuôi theo gió đông, cánh buồm quay hướng bắc, thủy trình 1 ngày đến Sâm Lô Đột [Sam Roi Yot].

Từ Ban Cà Sỏi [Bang Plasoi/Chonburi] theo hướng tây băng qua biển khơi, xuôi theo gió đông, cánh buồm quay hướng bắc, thủy trình 2 ngày đến cửa biển Me Tôn [Mae Nam Mae Klong].

Từ Phú Quốc theo hướng Thân [240 độ] băng qua biển khơi, xuôi theo gió đông, cánh buồm quay hướng bắc, thủy trình 1 ngày đến hòn Thổ Châu [Pulo Pinjang].⁽²⁾

Từ Cổ Ong theo hướng Thân [240 độ] băng qua biển khơi, xuôi theo gió đông, cánh buồm quay hướng bắc, thủy trình nửa ngày đến Hòn Thẳng [Koh Tang].

Từ hòn Thổ Châu theo hướng Nhâm [345 độ] băng qua biển khơi, xuôi theo gió đông, thủy trình 2 ngày đến Hòn Thẳng [Koh Tang].

Từ hòn Thổ Châu theo hướng nam băng qua biển khơi, xuôi theo gió đông, thủy trình 1 ngày đến Hòn Bà [Koh Wai].

Từ Hòn Thẳng theo hướng nam băng qua biển khơi, xuôi theo gió đông, thủy trình 1 canh đến Hòn Bà [Koh Wai].⁽³⁾

CHÚ THÍCH

1. Địa danh này khó xác định, dựa vào phương hướng và thời gian hành trình, phỏng định là Pulo Tioman, nay thuộc vùng biển Malaysia.
2. Thổ Châu, 土 礁, Pulo Pinjang, Poulo Panjang. *Panjang* tiếng Mã Lai có nghĩa dài, cao, xa. Đảo này được ghi nhận rất sớm trên các bản đồ hàng hải phương Tây, với nhiều cách viết, tiêu biểu như: *Panian* (Southeast Asia, John Seller, 1675; Map of Siam 1686), *Paniang* (Siam, Vincenzo Coronelli/Jean Baptiste Nollin, 1687), *To Chou* (Siam and the Malay Archipelago, The Times Atlas, 1897).
3. Đoạn cuối này tôi nghi chép sai hoặc sắp chữ sai, dựa theo hải trình thì Hòn Bà chỉ có thể là cách gọi Poulo Wai [hoặc viết là Hòn Way, Đảo Vai, thuộc vùng biển Campuchia (Hiệp định 1982), bản đồ Việt Nam in cũng có khi viết sai là “Đảo Voi”], đảo này nằm ở phía nam Hòn Thẳng và phía bắc đảo Thổ Châu, nên từ Thổ Châu phải theo hướng tây bắc để đến, và từ Hòn Thẳng theo hướng nam đến Hòn Bà là đúng nhưng không phải 1 canh mà phải mất khoảng 3 canh (hơn 90km).